

„V Duchu a pravde“: Vytvárajme jednotu života (I)

Jednota života je podstatným znakom ducha Opus Dei. Tento úvodník predstavuje v dvoch častiach niektoré z jeho prejavov.

10.01.2021

Boh si hľadá ctiteľov „v Duchu a pravde“ (Jn 4, 24), hovorí Ježiš Samaritánke počas rozhovoru pri Jakubovej studni v meste Sychar. Celá existencia kresťana je

povolaním k uctievaniu Boha Otca (Jn 4, 23) tak, aby Božie svetlo preniklo každý kút nášho života. Toto je duchovná obeta (porov. Rim 12, 1), cez ktorú sa stávame živými Božími chrámami, živými kameňmi jeho chrámu (porov. 1 Pt 2, 5).

„Urob zo svojho srdca oltár“^[1], hovorí svätý Peter Chryzológ. Aby bol človek týmto oltárom, nestačí dávať, je potrebné dávať sa. Všetko sa má v našom živote očisťovať, v hlbokom spojení s obetou skutočne milou Bohu, obetou Krista. Takto sa postupne vytvára jednota života, zaceľuje sa priepasť, ktorú hriech otvára medzi vierou a životom. Bez toho, aby sme prepadali malomyselnosti v ťažkostiach, objavujeme podivuhodnú skutočnosť, že tam, kde sme, všetko prispieva k nášmu dobru, ak hľadáme útočisko vo večnej Láske trojjediného Boha, ktorého prítomnosť osvecuje celý náš život.

„Lampou tela je oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle“ (Mt 6, 22). Ak naše úmysly budú správne, ak budú zamerané na Boha a na blížnych v Ňom, potom bude všetko naše konanie smerovať k dobru, v „jednoduchšej a pevnej jednote života“^[2], pretože „všetko nás môže a musí priviesť k Bohu“^[3]. Na túto skutočnosť však môžeme často zabúdať. Preto z duchovného pohľadu by mala formácia, ktorá je veriacim Diela poskytovaná, v každom vytvárať túto jednotu života, ktorá je základnou charakteristikou ducha Opus Dei. Toto zjednotenie stále viac posilňuje našu identitu Božích detí v Kristovi – vďaka sile Ducha Svätého, ktorý všetko oživuje skrze lásku – a vzbudzuje v nás túžbu po svätosti a po apoštoláte v tom, čím sa denne zaoberáme.

Ježišova jednota života

Jednotou života „ktorej stredom je prítomnosť Boha, nášho Otca“^[4] a vďaka Duchu Svätému je „účasťou na zvrchovanej jednote božského a ľudského, uskutočňovanej vo vtelení Božieho Syna“^[5]. Kristus je „základ jednoty a pokoja“^[6]. On je neustále spojený so svojím Otcom a modlí sa k nemu, aby nás posväcoval v pravde (porov. Jn 13, 17). Jeho pokrmom, tým, čo mu dáva život, je konať vôľu Otca (porov. Jn 4, 34). Všetko je k tomuto poslaniu zamerané, od okamihu vtelenia (porov. Hebr 10, 5-7) až do jeho príchodu do Jeruzalema, kedy kráča pred svojimi učeníkmi, v láskyplnom zhone (porov. Lk 19, 28). Jeho zázraky dodávajú vážnosť jeho slovám, takže zástupy bez váhania tvrdia: „Dobre robí všetko“ (Mk 7, 37).

Svätý Josemaría vnímal v tomto nadšení ľudu – „bene omnia fecit“ – nielen zázraky, ktoré udivujú mnoho ľudí, ale aj skutočnosť, že Kristus

„všetko s dokonalosťou dokončil a nerobil iné než dobro“^[7]. Zasvätenie a poslanie utvára v Pánovi dokonalú jednotu. „Nie je možné oddeľovať Krista Bohočloveka od jeho poslania Spasiteľa. Slovo sa stalo telom a prišlo na svet ut omnes homines salvi fiant (1 Tim 2, 4).“^[8] Preto možno na Ježiša úplne priliehavo vzťahnuť slová Izaiáša, ktoré On sám predniesol v synagóge v Nazarete: „Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným...“ (Lk 4, 18; porov. Iz 61, 1). Ježiš je dokonalý Boh a dokonalý človek, ktorý za svojho pozemského života žil úplnú jednotu života a ktorý „tým, že zjavuje tajomstvo Otca a jeho lásky, naplno odhaľuje človeka človeku a ukazuje mu jeho vznešené povolanie“^[9]. On každému dáva spoznať jeho povolanie zmieriť sa s Bohom a radostne k tomuto zmiereniu privádzať tiež priestor, ktorý mu Boh vo svete zveril (porov. 2 Kor 5, 18-19).

Rozpor medzi vierou a každodenným životom

Hoci sa v osobe Pána Ježiša toto úplné spojenie už navždy uskutočnilo, osobné a spoločenské zmierenie k tejto plnosti ešte stále smeruje, a to smerom ku Kristovi. Rovnako ako v čase II. vatikánskeho koncilu, stále platí, že „nesúlady vyskytujúci sa u mnohých medzi vierou, ktorú vyznávajú, a ich každodenným životom, treba zarátať medzi najväčšie bludy našej doby. Proti tomuto pohoršeniu sa rozhodne stavali už starozákonní proroci a ešte viac zaň hrozí ťažkými trestami v Novom zákone sám Ježiš Kristus.“^[10]: „Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať.“ (Mt 6, 24)

Nejednotnosť života, do ktorej mnohí ľudia upadajú, či už sú veriaci alebo

nie, je nedostatkom harmónie a pokoja, ktorý narúša osobnú rovnováhu. Nemalo by to byť nijako prekvapivé, pretože „neuznávať, že človek má zranenú prirodzenosť, náchylnú na zlé, je príčinou veľkých omylov v oblasti výchovy, politiky, sociálnej činnosti a mravov“^[11].

Jednota života je rozhodujúca pre všetkých, najmä však pre laikov, ako učí svätý Ján Pavol II: všetko má byť príležitosťou na spojenie sa s Bohom a službe druhým^[12]. Profesionálna práca kresťana je koherentná s jeho vierou. „Bezkonfesionalnosť.

Neutrálnosť. Staré mýty, ktoré sa vždy snažia vyzerať novo. Prišlo ti niekedy na um, aké je absurdné zanechať svoje katolíctvo pri vstupe na univerzitu, do odborového hnutia, na vedecké rokovania či do parlamentu, ako keď pri dverách odkladáš klobúk?“^[13]

Tieto slová sú veľmi aktuálne: Boha nemožno dávať do úzadia

sekularizmom pozdvihnutým na náboženstvo bez Boha. Pápež František vyzýva k „poznávaniu mesta“, teda všetkých priestorov, kde sa odohráva život nášho ľudstva, „kontemplatívnym pohľadom alebo pohľadom viery schopným objaviť Boha, ktorý býva v jeho domoch, na jeho uliciach a námestiach. Božia prítomnosť sprevádza úprimné hľadanie jednotlivcov alebo celých skupín túžiacich nájsť oporu a zmysel vlastného života. On žije medzi obyvateľmi a podporuje solidaritu, bratstvo, túžbu po dobre, po pravde a po spravodlivosti. Táto jeho prítomnosť však nesmie byť vyfabrikovaná, treba ju odhaliť, objaviť. Boh sa neskrýva tým, ktorí ho hľadajú s úprimným srdcom“^[14].

Radujme sa v búrke

Kresťania, ktorí pri krste dostávajú pečať kríža, vždy zakúšali prenasledovanie. „Celý Kristov život

bude poznačený prenasledovaním. A jeho vlastní majú na ňom podiel s ním.“^[15]. Napriek hroziacemu vyhnanstvu nestrácal svätý Ján Zlatoústý, veľký rečník východu, dôveru: „Mnohé vlny nás uvádzajú do nebezpečenstva a hrozí nám veľká búrka, avšak nebojíme sa, že nás potopí, pretože nohami zotrávame na skale. Aj keď sa more rozbúri, túto skalu nerozbije; aj keď sa zdvihnú vlny, nič zlé Ježišovej lodke nespôsobia. Povedzte mi, čoho sa môžeme báť? Smrti? Pre mňa je život Kristus a zomrieť zisk. Vyhnanstvo? Zem je od Pána a celú ju naplňa. Zhabanie majetku? Na svet sme nič nepriniesli a tiež si z neho nič nemôžeme odniesť. Smejem sa všetkému, čo by na tomto svete mohlo naháňať strach, i jeho majetku. Nebojím sa smrti ani nezávidím bohatstvo. Netúžim žiť, ak to nie je pre vaše dobro. Preto vám hovorím o tom, čo sa teraz stane, a

povzbudzujem vašu lásku k
dôvere“^[16].

Ťažkosti plynúce z rozptýlenia, ktoré svet prináša, nás nemajú viesť k malomyselnosti. Svätý Augustín, Jánov súčasník, vyzýval skôr k radosti než k náreku: „Prečo považuješ minulú dobu za lepšiu ako tú v ktorej žiješ? Od prvého Adama až k Adamovi dneška – len práca a pot, trnie a bodláčie. Alebo sme zabudli na potopu? Zabudli sme na kruté doby hladu a vojen? Je o tom predsa napísané preto, aby sme ani teraz v prítomnej dobe nereptali proti Bohu. Aké to teda boli časy? Azda sa všetci, keď o nich počujeme alebo čítame, nechvejeme hrôzou? Mali by sme teda za našu dobu skôr ďakovať, než na ňu reptať“^[17].

Hoci sú vojny, epidémie, nové formy chudoby a prenasledovania (či už tá najhrubšia forma zo strany fundamentalistov, ktorí sa

odvolávajú na inšpiráciu náboženstvom, alebo tie rafinovanejšie formy pochádzajúce zo sekularizmu, ktoré sa môžu stať práve tak fundamentalistickými – napríklad prekážky, ktoré niektoré západné krajiny kladú voči otázke výhrady svedomia) je dôvera v Boha silnejšia ako všetky ťažkosti. Táto nádej totiž pramení z Lásky, a preto nesklame (porov. Rim 5, 5). Sme povolaní, aby sme oslavovali Boha v hĺbke svojho srdca, v ktorom On všetko zjednocuje, vďaka božskej sláve, ktorá dáva pocítiť jeho Lásku, vďaka strhujúcej sile, ktorá poskytuje oporu našej nádeji (porov. 1 Pt 3,15): Kristus žije v nás.

Omnia in bonum

Šestnásť storočí po Jánovi Zlatoústom a svätom Augustínovi napísal svätý Josemaría plný optimizmu: „Musíte vo svojom srdci neustále vnímať tento výkrik, ktorý mám ako

vytesaný vo svojom srdci: *omnia in bonum!* – všetko slúži na dobré. To svätý Pavol nám odovzdáva túto náuku pokoja, radosti, synovstva s Bohom. Veď Pán nás miluje ako Otec a je nesmierne múdry a všemocný: *omnia in bonum!* (porov. Rim 8, 28)^[18].
_____.

Otec Álvaro poznamenáva: „Keď Otec v roku 1941 napísal túto Inštrukciu, spamätávalo sa Španielsko z veľkej tragédie v podobe občianskej vojny a zároveň už zúrila svetová vojna. Situácia bola skutočne apokalyptická; v cirkvi vplyvom rôznych konaní vznikli veľké rozpory, hlboké rany. Španielsko, ktoré bolo v dôsledku občianskej vojny nasiaknuté krvou a zničené, bolo vystavené nebezpečenstvu, že bude vtiahnuté do tohto ešte omnoho väčšieho konfliktu. Otec pomýšľal na možnosť, že bude znovu sám, rovnako ako v predchádzajúcej španielskej vojne a že všetky jeho deti budú rozptýlené

na rôznych vojnových frontoch alebo skončia vo väzení“^[19].

Súčasťou našej *jednoty života* je aj milovať miesto a čas, do ktorých nás Boh umiestnil. Veď je úžasné, že môžeme pracovať a zdokonaľovať tento svet a zároveň mať hlavu v nebi. Stvorenie a vykúpenie sa dynamicky uskutočňujú tu a teraz, pokiaľ túžime náš svet poznávať a chápať, aby sme ho milovali so stvoriteľským optimizmom, ako tomu bolo aj v prípade svätého Josemaríu. On tiež vyzýval k tomu, aby sme sa neoddávali neplodnému snívaniu^[20] a vyhýbali sa akémukoľvek „mystickému *kiežby*“^[21]. Vo svojom okolí sa snažíme prejavovať takí, akí sme: „Keď sa prezentujeme takí, akí sme, ako bežní občania – a berieme na seba každý z nás svoje osobné povinnosti: rodinné, profesijné, spoločenské, politické – nepredstierame, pretože tento postup nie je výsledkom nejakej taktiky,

práve naopak: je to prirodzenosť, úprimnosť, prejavovanie pravdy o našom živote a povolaní. Sme ľudia ulice.“^[22]
—

Boh nás chce mať v tomto svete

V súčasnej dobe sme svedkami vážnych udalostí, ktoré poukazujú na pôsobenie diabla vo svete. A hoci „každé dejinné obdobie so sebou prináša i kritické prvky“, poznamenáva pápež, „prinajmenšom v posledných štyroch storočiach neboli otrasené základné istoty utvárajúce život ľudských bytostí natoľko, ako v našej dobe (...). Táto zmena vyplýva zo samotného spôsobu, ktorým ľudstvo rozvíja svoju existenciu vo svete“^[23]. Tiež svätý Josemaría pri pohľade na tento blížiaci sa úpadok prorocky vyhlasoval: „Je počuť kolosálny *non serviam* – *nebudem slúžiť* (Jer 2, 20) v živote osobnom i rodinnom, pracovnom prostredí i vo verejnom

živote. Trojaké žiadostivosti (porov. 1 Jn 2,16) sú ako tri obrie sily, ktoré rozpútali neuveriteľnú búrku márnivosti, namyslenej dôvery stvorenia vo vlastné sily a túžby po bohatstve. Celá civilizácie tápe, je nemohúca a chýbajú jej morálne prostriedky“^[24] ____.

Láska k svetu nám bráni vidieť, čo nefunguje, čo potrebuje očistenie a čo má byť premenené. Musíme prijímať realitu takú, aká je a takú, aká sa javí, teda aj s jej svetlami i tieňmi. Vyžaduje to zaujímať sa, spoznávať problémy, stretávať sa s mnohými ľuďmi, čítať, počúvať. Aby sme Boha milovali, nemáme nič lepšie ako svet, do ktorého nás On sám povolal, aby sme v ňom žili s dôverou v modlitbu, ktorú Syn povznáša k Otcovi: „Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým.“ (Jn 17, 15)

S láskou k tomuto svetu, ktorý ako taký napomáha nášmu vlastnému posväcovaniu a priateľstvu s druhými, sa utiekajme k Ježišovi, aby sme ho zdokonaľovali, premieňali a aby sme sa aj my sami deň zo dňa menili. Panna Mária pomáhala Ježišovi vyrastať v každodennom živote v Nazarete; teraz, úplne oddaná poslaniu byť našou Matkou, pomáha Ježišovi vzrastať v našom každodennom živote. Ona nám pomáha, aby sme o každej udalosti uvažovali vo svojom srdci (porov. Lk 2,51) a objavovali tým prítomnosť Boha, ktorý nás každý deň volá. „My, deti – znovu vám hovorím –, sme ľudia ulice. A keď pracujeme na veciach svetských, robíme to preto, že je to naše miesto, tu nachádzame Krista, sem nás priviedlo naše povolanie.“^[25] Práve tu žiari svetlo duše, ktorá odráža večnú dobrotivosť Pána. Týmto svetlom Boh osvecuje svet.

[1] Sv. Petr Chryzológ, Kázeň 108, PL 52, 499-500.

[2] Porov. sv. Josemaría, Íst s Kristom, 10. Porov. sv. Tomáš Akvinský, Sup. Ev. Matt. (Mt 6, 22).

[3] Tamtiež.

[4] Íst s Kristom, 11.

[5] I. de Celaya, "Unidad de vida", in: Diccionario de San Josemaría, Monte Carmelo - Instituto Histórico San Josemaría Escrivá de Balaguer, Burgos 2013, 1222.

[6] II. vatikánsky koncil, dogm. konšt. *Lumen gentium*, 21. 11. 1964, 9.

[7] Íst s Kristom, 16.

[8] Íst s Kristom, 106.

[9] II. vatikánsky koncil, past. konšt. *Gaudium et spes*, 7. 12. 1965, 22.

[10] Tamtiež, 43.

[11] Katechizmus Katolíckej cirkvi, 407.

[12] Porov. sv. Ján Pavol II., Apostu. Exhorty. *Christifideles laici*, 30. 12. 1988, 17 a 59.

[13] Sv. Josemaría, Cesta, 353.

[14] František, Apostu. Exhorty. *Evangelii gaudium*, 24. 11. 2013, 71.

[15] Katechizmus Katolíckej cirkvi, 530.

[16] Sv. Ján Zlatoústý, Homília, 1-3: PG 52, 427-430.

[17] Sv. Augustín, Kázeň Caillau-Saint Yves 2, 92: PLS 2, 441-442, cit. in: Liturgie hodín, lectio zo stredy 20. týždňa v medziobdobí.

[18] Sv. Josemaría, Inštrukcie, 8. 12. 1941, 34.

[19] Bl. Álvaro del Portillo, pozn. 48 k Inštrukcii, 8. 12. 1941, 34.

[20] Sv. Josemaría, Boží priatel'ia, 8.

[21] Sv. Josemaría, Rozhovory s Mons. Escrivá de Balaguer, 88. Porov. S. Sanz, "L'ottimismo creazionale di san Josemaría", in: J. López (ed.) San Josemaría e il Pensiero teologico, Atti del Convegno Teologico, sv. 1, Edusc, Roma 2014, 230; A. Rodríguez Iñón, "San Josemaría e la teologia morale", in: Tamtíež, 308; "Epilóg. Unidad de vida ", in: E. Burkhart - J. López, Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría: estudio de Teología espiritual, sv. 3, Rialp, Madrid 2013, 617-653.

[22] Sv. Josemaría, List, 19. 3. 1954, 27.

[23] František, Příhovor, 22. 3. 2013.

[24] Sv. Josemaría, List, 14. 2. 1974,
10.

[25] Sv. Josemaría, List, 19. 3. 1954,
29.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/v-duchu-a-
v-pravde-vytvarajme-jednotu-zivota-i/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/v-duchu-a-v-pravde-vytvarajme-jednotu-zivota-i/)
(08.08.2025)